

Tillgänglighet

Ett dokument framtaget av IFS Centrala Stockholms
Erfarenhetsgrupp.

Förord

Detta dokument är framtaget av IFS/CS styrelse, två av ledamöterna är representanter i funktionshindersråd, tillsammans med Erfarenhetsgruppen (IFS/CS referensgrupp för personer med egen erfarenhet av psykos).

Vi har diskuterat och formulerat i vilka aktiviteter det finns behov av stöd för personer som har psykisk funktionsnedsättning och vad som är tillgänglighet för dem. Meningen är att dokumentet ska vara levande och utvecklas över tid.

Tillgänglighet

"Program för delaktighet för personer med funktionsnedsättning 2011-2016", Stockholm – En stad för alla var utgångspunkt för arbetet.

Programmet som är utgivet av Stockholms Stad har bl a följande definitioner:

Funktionsnedsättning: *"Nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga."*

Funktionshinder: *"Begränsning som en funktionsnedsättning innebär för en person i relation till omgivningen"*.

Varför detta dokument?

Det har visat sig att de framtagna aktiviteterna utifrån stadens sju mål handlar nästan uteslutande om fysisk funktionsnedsättning. Därför har delar av IFS/CS styrelse, två av dem är representanter i funktionshinderråd, tillsammans med Erfarenhetsgruppen, IFS/CS referensgrupp för personer med egen erfarenhet av psykos, diskuterat och formulerat vilka aktiviteter det finns behov av

för personer som har psykisk funktionsnedsättning och vad som är tillgänglighet för dem. Förslag på åtgärder och synpunkter/ problem och gäller ibland flera mål.

Dessa förslag avser även landsting och kommun.

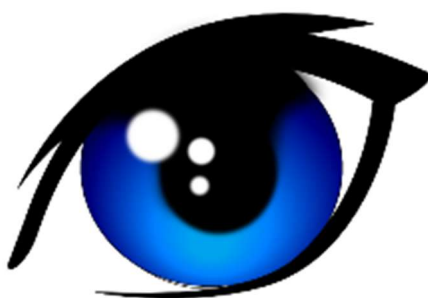
Utifrån samverkanslagen borde personal stödja, påverka/ informera så att patienten/klienten med psykisk funktionsnedsättning får den hjälp som han/hon har behov av för att kunna leva som andra utifrån tillgänglighetsaspekten.

Synpunkter/problem:

- Det är vanligt att människor med en psykisk funktionsnedsättning har en ekonomisk begränsning och inte kan bekosta en aktivitet själv. Aktivitetsbidrag, sjukpenning, sjukersättning och lön räcker ofta inte till.
- På grund av de kognitiva svårigheterna minskar tillgängligheten när myndigheterna Skatteverket, Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten m fl inte ligger i en gemensam lokal (som på Lindhagensgatan och Regeringsgatan i Stockholm). Ofta har man ärenden till fler av dessa myndigheter samtidigt.
- Många har inte ekonomisk möjlighet till IT-uppkoppling.
- SL-kort till reducerat pris piper två gånger vid betalning. Det är lätt att känna sig utpekad, framförallt när det syns att man inte är ålderspensionär.
- Vid psykisk sjukdom, t.ex. psykos, är det vanligt att kunskap går förlorad och det kan vara svårt att lära in nytt.
- För den som får en psykos är det inte så ovanligt med försämrat minne.
- För att läsa sin journal krävs ofta dator och Internet.

- I samband med biståndsbeslut kan man känna sig som en "tiggare" eftersom handläggaren bestämmer vilket behovet är av att delta i en sysselsättningsverksamhet.
- Det borde finnas möjlighet att kommunicera i avskildhet t.ex. på apotek. Många gånger kan det finnas en brist hos personalen vad det gäller kommunikation med personer med funktionsnedsättning.
- Personer som får psykos får ofta omfattande kognitiva funktionsnedsättningar.

Förslag på åtgärder:

- Nummerupplysningen 118 118 ska vara en gratistjänst för personer med psykisk funktionsnedsättning på samma sätt som för personer med synnedsättning.
- Verksamheten Alfa inom Stockholm stad har utvecklat en metod att informera personer med psykisk funktionsnedsättning om var i staden det finns sysselsättningsverksamheter, vilket fungerar bra.
- Inom socialpsykiatri borde finnas en "vägledare" som man har en personlig kontakt med och som har särskilda kunskaper om psykisk sjukdom, psykoser samt om de kognitiva nedsättningar man kan drabbas av.
- Utbildning, tålamod och förståelse borde finnas hos personal inom kommun och landsting (om psykiska funktionshinder och funktionsnedsättningar) på de flesta områden.
- Det skulle räcka om bara busschauffören ser att personen har reducerat pris i stället för att två pip hörs i hela bussen.
- Studiecirklar och Folkhögskolekurser i långsam studietakt kan vara en väg att återta kunskap. Under en period kan man vara i behov av enskild undervisning. När man studerar på Grundvux eller Komvux kan man behöva extra stöd i sina studier.

- Inom Socialpsykiatri borde finnas en uppsökande verksamhet så att en person med psykisk funktionsnedsättning som bor i eget boende inte blir isolerad i sitt hem.
- Några viktiga aspekter i arbetssituationen för personer med psykisk funktionsnedsättning är:
  - Att det finns en tydlig struktur på arbetet och arbetsplatsen.
  - Att man är och känner sig delaktig på sin arbetsplats, och ges möjlighet att jobba 100 % av sin egen förmåga.
  - Att personen ifråga vid behov får en handledare som stöd för att kunna genomföra sina arbetsuppgifter.
  - Att stödet är individuellt anpassat.
- Stockholms stad borde besluta om sysselsättning för längre perioder, vilket skulle spara tid för biståndshandläggare och innebära att klienten skulle slippa begära bistånd så ofta.
- En "sysselsättningspeng" som följer individen skulle öka valfriheten och minska onödig byråkrati.
- Förskrivning av "kognitiva hjälpmedel" skulle kunna underlätta i vardagen; en timer till spisen, tidstock för tidmätning m.m.
- En möjlighet att ansöka om "bostadsanpassningsbidrag" för att kunna bo kvar i sin bostad och därmed leva så självständigt som möjligt finns. Detta gäller alla funktions-

nedsättningar vid olika typer av boenden som hyresrätt, bostadsrätt och eget hus. Om man har rösthallucinationer och t.ex. pratar med eller skriker åt rösterna kan det vara bra att ljudisolera lägenheten. Detta för att inte grannarna ska störas och den boende ska riskera att bli vräkt.

Arbetsterapeuter och sjukgymnaster kan hjälpa till med att ansöka om bostadsanpassningsbidrag, tekniska hjälpmedel och förenkling/ommöblering. Hjälpmedel kan öka tillgängligheten för personer med psykiska funktionsnedsättningar. Kognitiva hjälpmedel finns att tillgå om man har kognitiva nedsättningar som t.ex. svårigheter med att komma ihåg saker, att planera sin tid, att komma igång med aktiviteter/ uppgifter eller att uppfatta tiden.

- Att själv välja sysselsättning och var den utförs spar tid och pengar för socialförvaltningen och gör att klienter slipper vänta på beslut (dessutom behöver inte klienten "tigga och be" om bistånd).
- Att bli beviljad en "ledsagare" kan vara ett stöd för att våga delta i samhällets olika utbud av aktiviteter.
- Att Stockholms Stad inför en "kulturpeng" för personer med psykisk funktionsnedsättning.
- Det bör finnas uppkopplade datorer för besökare på social-psykiatriska verksamheter och öppenvårdsmottagningar.

Tips

1177 Vårdguiden är en telefontjänst (ring 1177) och webbplats (gå in via Internet) med information, rådgivning och tjänster inom hälsa och vård.

StoCKK - Stockholm Center för Kommunikativt och Kognitivt stöd .

På StoCKK kan du få information, utbildning och konsultation inom kommunikativt och kognitivt stöd.

De har en visningslägenhet.

Telefontid: 09:00-11:30, måndag, onsdag, torsdag och fredag på 08-123 351 50.

stockk.slso@sll.se

*Olivecronas väg 7
113 61 Stockholm
StoCKK ligger på plan 2*

Tillgänglighet

Ett dokument framtaget av IFS Centrala Stockholms Erfarenhetsgrupp.

(Rev. 2017-10-12)